

DEJAVNOSTI MED POČITNICAMI

Vrvež v Zvezi prijateljev mladine je vse večji, kar dokazuje, da se bližajo težko pričakovane šolske počitnice. Največ pozornosti je seveda posvečeno letovanju otrok v Zambratiji in počitniškem varstvu.

Letovanje v Zambratiji

Pripravili smo letovanje v 12 izmenah po 10 dni. Pet izmen je namenjeno predšolskim otrokom in pet osnovnošolcem. Dve izmeni sta rezervirani za šolo v naravi.

Prva skupina začne letovanje 8. junija. Odziv je po pričakovanju zelo velik. Nekaj prostora, ki pa ga hitro zmanjkuje, je le še v 6 izmeni, od 28. 7.-7. 8. 1994, in v 7. izmeni, od 7. 8.-17. 8. 1994. **Prijave po telefonu sprejemajo do zasedbe mest na št. 447-272.**

Tudi v letošnjem letu bo kar 10% otrok imelo regresirane počitnice. Center za socialno delo občine Lj. Moste-Polje je večini od približno 110 otrok odobril regres po 12.000,00 SIT.

V okviru letovanja smo ponudili tudi različne delavnice, za katere pa ni bilo pravega interesa. Programi so

tako izpopolnjeni z družabnimi igrami, športom in veselim večeri. V ta namen so imeli letos pedagoški vodje in vzgojitelji posebne seminarje.

Počitniški dom je otroke pričakal urejen in kljub še vedno nedorečenim pogojem za delovanje na Hrvaškem bo omogočal nemotene počitnice. Nekaj dodatnih težav predstavlja poslovanje, saj so tako storitve kot prehrana dražje kot v Sloveniji. Zveza zasluži vso pohvalo, saj je uspela kljub temu celo znižati ceno v primerjavi z organizacijami, ki pripravljajo letovanje pri nas. Cena 10-dnevnega letovanja z vsemi prispevki znaša 16.000,00 SIT za otroke VVZ in 16.800,00 SIT za osnovnošolce.

Počitniško varstvo

V letošnjih šolskih počitnicah bo počitniško varstvo organizirano od

27. 6. do 26. 8. 1994, in sicer le za otroke od 1.-4. razreda osnovne šole.

Varstvo bo organizirano v vrtcu OTONA ŽUPANČIČA - enota Novosadska ulica od 7.-15. ure.

Otroke bodo naši vzgojitelji pričakali ob 8. uri tudi pred domom ŠPANSKI BORCI (Tržnica Moste) in pred knjižnico JOŽETA MAZOVCA v Novih Fužinah.

Varstvo je brezplačno. Starši bodo prispevali le za delno kritje vstopnin za predstave, kopališče in podobno ter po želji za prehrano otrok. Vstopnina za bazen Kodeljevo je 100 SIT dnevno. Prehrana bo organizirana v vrtcu po minimalni ceni in sicer zajtrk 90,00 SIT ter kosilo 220,00 SIT. V času varstva bodo na željo otrok organizirane različne aktivnosti, izleti, pikniki, športne igre, delavnice in predvsem ob lepem vremenu kopanje v bazenu na Kodeljevem. V preteklih letih je bil odziv otrok na kopanje najbolj množičen.

O vseh aktivnostih, ki so povezane s spremembo kraja ali dodatnimi stroški bodo starši vnaprej seznanjeni.

Zaradi zagotovitve vzgojiteljskega

kadra so zaželeno vnaprejšnje prijave otrok po telefonu 447-272.

Seveda bodo otroke sprejeli tudi brez poprejšnje prijave, vendar le toliko, kolikor bo dopuščalo število trenutno razpoložljivih vzgojiteljev.

Zveza se zaveda odgovornosti in zato ne more sprejeti več kot 13 otrok na vzgojitelja. Vsi otroci bodo skupinsko zavarovani pri Zavarovalnici SLOVENIKA.

MARTIN ROZMAN

MLADOST JE NOROST - V počastitev 850-letnice prve omembe imena mesta Ljubljana so v soboto, 4. junija 1994 organizirali v vrtcu »Kekec« v Jaršah rajanje z naslovom Mladost je norost. Otroci so oblikovali glino in šopke, pripravili stojnice in srečolov, svoje spretnosti je prikazala skupina mladih telovadk »Zelena jama«, nastopil je ansambel »12. nasprotje«, in še bi lahko naštevali dogajanja. Vedremu razpoloženju otrok, staršev, vzgojitelj in gostov so se pridružile tudi živali iz ljubljanskega zoološkega vrta: kamela, opica, konjički in kača. (Fotografija Borut Krajnc)

VESELI ZAKLJUČEK VRTIČKARSKEGA LETA

Prav tako kot imajo šolarji šolsko leto, imajo tudi otroci v vrtcih svoje vrličarsko leto, ki se začne po počitnicah in konča pred počitnicami. In zdaj je nastopil radostni predpočitniški čas. Šolskega in vrličarskega leta je konec. Šolarji so ga zaključili veselo, vendar brez hrupa, vrličarji pa so počeli po vseh vrtcih in še na skupnih prireditvah tak direndaj, da je bilo kaj.

Pedenjpedi iz vrtcev v Dolskem, Sneberjah, Novem Polju, Polju, Zg. Kašlju, Vevčah, Zadvoru in Zalogu so vrličarsko leto sklenili s Pedenjpedovimi dnevi, ki so jih začeli 27. maja, končali pa 17. junija. Te vesele razigrane dneve so seveda nameravali zaključiti že 10. junija z velikim skupnim živ žavom v Zajčji dobri, pa jim je prav tako pomladno razposajeno vreme zagodlo. To so storili 17. junija.

Pedenjpedove dneve so začeli resno in slovesno v kulturnem domu

Španski borci, kjer so skupaj z učenci glasbene šole in svojimi vzgojitelji prikazali, česa so se vse naučili v minulem letu. Plesali so, peli, igrali igrice,

skladbice in seveda prikazali njihov način odraščanja. Starši so bili zadovoljni in hvaležni za vložen trud številnih vzgojiteljic in kolektivu Pedenj-

ped. Na Pedenjpedovih dnevih je sodelovalo okoli 1000 otrok in skoraj 100 vzgojiteljic ter varuhinj.

Na sliki:

Poleg skupnih prireditev v Španskih borcih in Zajčji dobri, so otroci imeli prireditve tudi v svojih vrtcih (enotah), kjer so staršem pokazali,

česa so se naučili v minulem letu. Vodstva vrtcev so se za popestritev domislili še najrazličnejših ne vsakdanjosti. Tako je na primer v vrtcu v Zg. Kašlju Igor Gašperšič iz Dobrunj ves popoldan vozil otroke s pravo konjsko vprego in diro. (Besedilo in fotografija S. G.)

NASILJE MED NAMI - 3

V prejšnjih dveh nadaljevanjih sem poskušala na kratko obnoviti »logiko« delovanja »nasilja med nami« od njegovega vpliva pri nastanku človeških skupnosti, ki jih povezuje občutek pripadnosti in solidarnosti, najkrajše izražen v besedici MI. Seveda le takrat, ko se z njo opredeljujemo do vseh drugih, ki so najmanj tuji, največkrat pa že kar tudi vsaj potencialni sovražniki. Nazadnje sem skušala pokazati, kako in zakaj se znotraj mestnih spalnih naselij oblikujejo skupine MI in NE - MI, ter opozorila na dejstvo, da vseh vzrokov v problematičnih soseskah ni mogoče odpravljati, da pa je z - denimo - razumevanjem obnašanja mogoče preprečiti tako imenovane male vojne med na rob potisnjenimi skupinami in tisto večino, ki se počuti ogroženo. Danes torej o tem, kako ravnati, da do izbruhov nasilja in vandalizma sploh ne pride, če pa že, kako umirjati že zbuje ne sovražnosti.

Najprej kratek premislek o tem, da je v sodobnih družbah nasilje oziroma uporaba sile neke vrste »državni monopol« - izključna pravica tako imenovanih pooblaščenih oseb. Pa še te jo smejo uporabiti le v okoliščinah, ko jim to dovoljuje zakon. Gre - na splošno rečeno - za to, da se tudi s silo, če ni mogoče drugače, stvari vrnejo v prvotni red. Edina izjema je obramba v sili, ko gre za ogrožanje življenja. Pa še tu je uporaba sile omejena s stopnjo dejanske ogroženosti; če to mero nastopi kaznivo dejanje prekoračenega silobrana. Po udarek je na tem, da je vsakršna nepooblaščen uporaba nasilja, celo samo grožnja z nasiljem, po zakonu kaznivo dejanje, vključno z nasiljem, ki ga kot »tradicionalni« vzgojni ukrep še marsikdaj uporabljajo starši nad svojimi otroki. Seveda za vsako klobuto, ki jo »primažeš svojemu mulcu«, ne prideš pred sodišče. A tako je le zaradi pravila, da »kjer ni

tožnika, ni sodnika«. Če se tožnik najde, je drugače; dandanes pa tudi že pri nas obstajajo službe, kamor se pretepeni »mulec« ali »mula« lahko zateče po nasvet in pomoč.

Smisel prepovedi nasilja, ki jo - kot smo pravkar povedali - sankcionira tudi kazenski zakonik, je dobro zaobjet že v svetopisemskih izrekih, ki pravita: »Kdor bo izvelkel meč, bo z mečem pokončan« in »Kdor seje veter, bo žel vihar«. Gre preprosto za spoznanje, da prva uporaba nasilja vedno sproži verigo, ki ji ni videti drugega konca, kot izničenje nasprotnika, kar je (največkrat) nezavedni cilj. Na vse to naj bi pomislili tisti, ki jih v konfliktnih položajih ali v situacijah, ko si želijo odpraviti kako motnjo, najprej »zasrbijo dlani«. Njihova uporaba sicer prinese trenutno psihično razbremenitev, neke vrste olajšanje, dejansko pa ničesar ne rešuje. Namesto tega je mnogo bolj

»vzeti pamet v roke« in razmisliti, kakšna je pravzaprav teža motnje, ki nas je (poleg tisoč vsakdanjih razlogov za slabo voljo), spravila iz ravnotežja. Predvsem pa je najbolje najprej dobro premisliti, kaj sploh hočemo doseči in kakšne so možnosti, da to dosežemo.

Vzemimo najbolj preprost in bržkone najbolj pogost primer začetka sporov: zbiranje mladostniških skupin na »nepravem« kraju in ob »nepravem« času, to je tam in takrat, ko nam gredo na živce. Preden zavpijemo nanje in jih poskušamo nagnati, je dobro premisliti, kam naj bi pravzaprav šli. Nekje namreč morajo biti, ker je njihovo druženje pač elementarna potreba, v mestnem okolju pa je težko, če že ne nemogoče, najti prostor, kjer ne bodo motili niti najbolj tečnega sosesa. In oni to dobro vedo, veliko bolje od nas, zakaj tudi od drugod jih je že kdo preganjal. Zatorej je razumljivo, da se bodo branili in ugovarjali. In ker se v skupini počutijo močne, je »zmaga« posameznika proti njim, ki so skupaj in jih je veliko, kaj malo verjetna. Končno boste odšli še bolj jezni, saj v takih »dvogovorih« posamezniki v skupini niso pretirano vljudni, temveč se raje postavljajo pred vrstniki s svojo »odrezavostjo«. Oni pa bodo ostali z občutkom še tesnejše medsebojne povezanosti in s prepričanjem, da jim nič ne morete, kar je pravzaprav res.

Lahko torej pričakujete, da si bodo naslednjič dovolili še več predrznosti in da bodo zdaj nagajali nalašč, čeprav to sprva najbrž ni bil njihov namen.

Boljši od neposredne reakcije je premislek, ali je motnja dovolj velika, da »se spleča« iz tega napraviti problem. Če je, potem je bolje, da ga na vašo pobudo rešujejo v mirnem ozračju ljudje iz vodstva lokalne skupnosti, ki bodo vsaj načelno pripravljeni razmišljati tudi o potrebah »sovražne« skupine, ki vas lahko malo ali nič ne zanimajo. Če pa že mislite, da morate sami in takoj posredovati, se držite zlatega pravila, da »lepa beseda lepo mesto najde«. Pokažite (vsaj hlinjeno) razumevanje za njihove potrebe in jim ponudite kakšno za vas sprejemljivo rešitev. Četudi je ne boste sprejeli, bo to vsaj začetek prijaznejšega pogovora. V njem boste gotovo zvedeli kaj novega o tem, kako se jim godi in kaj bi radi, predvsem pa boste spoznali, da niso kar preprosto mladostniška banda, temveč skupina različnih posameznikov, ki jih drži nekaj malega skupnih interesov. Med njimi so »kolovodje«, ki se bodo največ oglašali in jih je treba »vzeti na znanje« kot mnenjske voditelje, s katerimi se gotovo spleča vzdrževati osebni stik. Njim lahko, ob poznejših srečanjih in potem, ko ste slišali za potrebe skupine, potožite tudi o svojih težavah in jih poprosite za razumevanje. Tak osebni odnos tudi najbolj »premočrtnega« vodjo skupine v nekem smislu obvezuje in tako prepreči, da bi vi postali cilj namerne skupinske agresivnosti.

Nasploh se je vedno dobro spomniti stavka, ki ga ljudje najraje uporabijo, ko so izrekli že vse, kar se je dalo o kom reči slabega. Rečejo, da pa je tisti navsezadnje tudi človek ali da so tisti tam, sicer res nič prida, a navsezadnje tudi ljudje. Gre pri ta-

kem izjavljanju za - bolj ko ne nezavedno - spoznanje, da črta ločnica med MI, ki opravljamo in smo seveda dobri in sploh v redu, in ONIMI, ki jih opravljamo in so seveda takšnipataktšni, ni tako neprestopna in usodna, da bi nas zavezovala k čemu drugemu, k čemu več kot neobveznemu blebetanju. Več kot to bi bil seveda »misijonarski« poziv k poboljšanju, pospremljen z ultimatom; v nadaljevanju najbrž kakšna križarska vojna, »etnično čiščenje« ali kaj podobnega, še hujšega.

Da pretiravam? Seveda! Res pa je tudi tisto, kar pravi zelo star latinski pregovor, da namreč majhna iskra pogosto zaneti velik požar. Majhno iskro v našem primeru predstavlja nastajanje majhnih, navzven zaprtih in navznoter vedno bolj homogenih skupin mladostnikov, ki utegnejo zaradi pomanjkanja osebnih življenjskih perspektiv postati dojemljivi za »velike ideje« podobne tistim, ki ta čas »navdihujejo« njihove vrstnike širom po Evropi, predvsem v Nemčiji, ko napadajo tujece, zažigajo prebivališča azilantov in povzročajo nemire, ki jim tudi dobro organizirana nemška policija ni več v celoti kos. Pravočasno »zdravilo« za takšne skrajnosti je seveda vzgoja k strpnosti, razumevanje - poleg svojih - tudi tujih težav, priznavanje različnosti (navad, hoten, interesov), vzgoja torej, ki ne more biti nič drugega kot prakticiranje teh lepih stvari in neposrednih vsakdanjih stikov tu in zdaj, pri reševanju problemov, ki jih nikjer ne manjka in jim ni mogoče ubežati ne s tem, da jih spregledujemo, še manj pa s tem, da jih poskušamo odpravljati s silo.

INA PETRIC